
Patientidentifikation

INLEDNING

Allmänt

Det är viktigt att fastställa varje vårdtagares identitet för att kunna garantera trygghet och säkerhet i alla kontakter med sjukvården. Detsamma gäller vid utfärdande av vårdintyg, journalkopior som skall sändas till försäkringsbolag i samband med olycksfall eller intyg som patienten skall använda i något rättsligt sammanhang.

Om personens identitet inte går att fastställa innebär det inte att man kan neka patienten vård.

En person har endast rätt att vara anonym i vården vid provtagning för HIV, under förutsättning att han/hon har begärt anonymitet.

Vårdtagare kan i vissa fall ha skyddade personuppgifter, "[Patient med skyddad identitet/skyddade personuppgifter](#)", de måste dock kunna identifiera sig när vården så kräver.

Ansvar

Alla medarbetare ansvarar för att rätt patient får rätt vård och behandling, samt att journalhandling och provsvar kontrolleras gällande patientidentitet.

Under pågående vård räcker det med att vårdpersonalen förvissas om patientens identitet muntligt samt genom kontroll av ID-bandet.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Identitetskontroll med godkänd legitimation - dokumenteras i patientens journal

Patienten skall vid besöket kunna legitimera sig med godkänd legitimationshandling. En godkänd svensk id-handling innehåller bl.a. fotografi, namnunderskrift, personnummer, fullständigt namn samt giltighetstid. Som godkänd id-handling för att styrka sin identitet räknas

- id-kort utfärdat av Skatteverket
- svenskt pass med vinröd pärm
- svenskt nationellt id-kort
- svenskt körkort
- svenskt SIS-märkt id-kort utfärdat av till exempel en bank, ett företag eller en myndighet
- svenskt tjänstekort utfärdat av en statlig myndighet.

Patientidentifikation

Identitetskontroll utan att patienter uppvisat godkänd legitimation

Patient som saknar godkänd legitimation men kan uppge namn och personnummer. Dokumentera i journal, " Id-kontroll utan att patienten har godkänd legitimation"

Patienten identifieras på annat sätt

Närstående person uppvisar egen godkänd legitimation t ex körkort, och bekräftar patientens identitet. Dokumentera närståendes namn och relation.

Vid vård av barn utan egen legitimation, ska den medföljande vuxne eller närstående personen t ex förälder, legitimera sig. Om den medföljande vuxne personen är t ex förskolepersonal eller lärare ska namn, arbetsplats och yrkestitel dokumenteras i patientens journal.

Medföljande personal (uppvisar egen godkänd legitimation t ex körkort, och bekräftar patientens identitet. Dokumentera närståendes namn och relation.

Det kan förekomma att en icke svensk medborgare har erhållit svenskt personnummer men saknar identitetshandling. Informera i sådana fall att patienten beställer personbevis via skatteverket och har det med sig tillsammans med sitt hemlandspass eller främlingspass vid sjukbesök.

Reservnummer

Använd alltid reservnummer om personer **inte** kan uppge sitt namn och personnummer, exempelvis på grund av att personen är medvetlös eller har avlidit och ingen närstående med egen legitimation kan bekräfta patientens identitet. Dokumentera i patientens journal.

Heltäckande klädsel

Om en patient kommer till vården iklädd "burka" eller annan huvudklädsel som gör det omöjligt att kunna identifiera personen mot ID handlingen så gäller regeln enligt journalföringsreglerna att man skall be patienten att ta av sig så pass mycket att en säker identifiering kan göras. Att medföljande person identifierar sig är inte tillräckligt då det är patientens identitet som ska klargöras.

Reservnummer

Reservnummer är ett tillfälligt nummer som används för att kunna koppla samman patient och dennes vårddokumentation när personnummer eller samordningsnummer saknas eller är okänt. Reservnummer kan indelas i dessa typer:

- Okänd
- Turist
- Asylsökande
- Barn utan personnummer (nyfödda)
- Anonym

Patientidentifikation

Okänd

Person som inte kan uppge sitt namn och personnummer exempelvis på grund av att personen är medvetlös, förvirrad eller svårtolkad.

Person som avlidit och när ingen närstående med egen legitimation kan bekräfta patientens identitet.

Turist

Utländska medborgare som befinner sig i Sverige som turist.

Asylsökande

Asylsökande som inte är folkbokförda. Dessa har fått ett LMA-kortnummer.

Barn utan personnummer (nyfödda)

Nyfödda som ännu inte erhållit eget personnummer och för vilka egen journal ska läggas upp.

Anonym

Person som av någon anledning inte kan eller vill uppge sitt personnummer eller på annat sätt identifiera sig.

I de fall reservnummer inte kan bytas ut mot fullständiga identitetsuppgifter skall patient eller anhörig instrueras vid utskrivningen att spara läkarvårdskvitto eller dylikt för att visa upp reservnumret vid fortsatt kontakt med vårdgivaren.

HANTERING AV RESERVNUMMER I IT – SYSTEM I SAMBAND MED IDENTIFIERING

Cosmic

Angående hantering av reservnummer efter identifiering, se särskild instruktion ["Koppling av reservnummer till personnummer i Cosmic"](#).

BUSET

Angående hantering av reservnummer efter identifiering, se särskild instruktion. ["Koppling till reservnummer till personnummer i Buset vid fastställd identitet"](#)

Helpdesk RIS/PACS.

Vid registrering av remiss för oidentifierad patient som inte har tilldelats reservnummer enligt landstingets reservnummerhantering, ska ett nytt reservnummer beställas från Helpdesk RIS/PACS.

Ett reservnummer i RIS ska ändras när identiteten på patienten har blivit känd. Ändringen ska göras av behörig systemadministratör. I RIS finns historik på personnummerbyten. Ett använt reservnummer får aldrig återanvändas till en annan patient.

Patientidentifikation

PASIVA

PASIVA är ett separat registreringssystem av intensivvårdspatienter. När en patient som är okänd identifieras på intensivvårdsavdelningen kopplas identiteten ihop med reservnumret i PASIVA systemet. Kontakta Intensivvårdsavdelningen vid oklarheter om patientens reservnummer och fastställd identitet.

IDENTITETS BAND (ID-BAND)

Patient skall ha ID-band inom slutenvård och vid behov inom den öppna vården. ID-band används för att underlätta kontrollen av en patients identitet.

ID band är avsedda att fästas runt hand- eller fotled. Skrivs texten manuellt ska vattenbeständig penna användas.

Patient som inte har något personnummer och är inläggande på sjukhuset ska bära ID-band med reservnummer.

Patienter som är okända får ID-band som är orangefärgade. När patienten har fått sin identitet fastställd ska ett nytt ID-band sättas på patienten och dokumenteras i journalen.

Byt ID-band om det behövs, så att uppgifterna alltid är läsbara.

ID-bandet appliceras av:

- Enhetschef/ställföreträdande enhetschef
- Patientansvarig läkare
- Legitimerad sjuksköterska

Delegation att applicera ID-band kan ges till:

Övrig personal om *personlig* skriftlig delegation finns.

ID-bandet ska innehålla följande uppgifter:

Patientens namn, personnummer

Datum och signatur av den person som utfört identitetskontroll.

Vid förlossning

ID-band skall sättas på den blivande modern när hon kommer till sjukhuset. Vid förlossningen sätts ID-band på både mor och barn innan navelsträngen klipps av. Vid flerbörd ska varje barn få ett eget nummer.

Dagkirurgisk verksamhet

En patient som skall genomgå en större behandling, t ex dagkirurgi ska föras med ID-band.

Ambulanssjukvård

I varje ambulans finns identitetsband. ID-banden ska användas när patienten själv inte kan redogöra för sin identitet.

Patientidentifikation

Akutmottagningen

Alla patienter som inte är RLS 1 ska obligatoriskt ha ID-band samt alla patienter som ska läggas in på vårdavdelning.

Borttagande av ID-band

Endast ansvarig läkare eller sjuksköterska får ta beslut om att ta av ID-bandet under vårdtillfället. Orsak och vem som fattat beslutet skall antecknas i patientens journal.

Avliden patient

ID-bandet får inte avlägsnas från avliden person utan detta skall medfölja till bårhus/motsvarande.

REFERENSER

[SFS 2008:355](#) Patientdatalagen

[SFS 2008:363](#) Förordning om provtagning för hivinfektion

[SOSFS 1996:29](#) Föreskrifter och allmänna råd om vissa åtgärder inom hälso- och sjukvården vid dödsfall

[SOSFS 2008:14](#) Föreskrifter om informationshantering och journalföring i Hälso- och sjukvården

[SOSFS 2014:14](#) Upphävande av allmänna råden (SOSFS 1992:2) om identitetskontroll mm. av patienter i hälso-och sjukvården

[HSLF-FS 2015:15](#) Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vissa åtgärder i hälso-och sjukvården vid dödsfall

www.vardhandboken/Identifikation